

Отже, підсумовуючи усе вище викладене, варто наголосити на тому, що правосуддя перехідного періоду, як спосіб пом'якшення та врегулювання наслідків порушень прав людини в міжнародній практиці є дійсним способом забезпечення прав людини в умовах конфліктної та пост-конфліктної ситуації, але внаслідок «українських реалій» перехідне правосуддя на даному етапі не є дієвим в Україні.

Список використаних джерел

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 1996. № 30. Ст. 141.
2. Мельник Я., Балабанюк Ж. Правосуддя перехідного періоду в Україні: механізми та перспективи. URL: <https://helsinki.org.ua/articles/pravosuddya-perehidnoho-periodu-v-ukrajini-mehanizmy-ta-perspektyvy>
3. Уварова О. Теорія правосуддя перехідного періоду. Базове дослідження із застосування правосуддя перехідного періоду в Україні / за заг. ред. А. П. Буценка, М. М. Гнатовського. Київ : «РУМЕС», 2017. С. 8–12.
4. EU Action Plan on Human Rights and Democracy. Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2015.

Науковий керівник: к.ю.н, доцент кафедри Харитонов Р. Ф.

АЗЕВИЧ МАРИНА ГЕНАДІЇВНА

Національний університет «Одеська юридична академія»

ВЗАЄМОВІДНОСИНИ ШВЕЙЦАРІЇ ТА ЄС: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Досліджуючи це питання варто наголосити, що Європейський Союз на даний момент є найбільшим союзом у Європі, включає 27 країн, які мають між собою тісні економічні, соціальні та політичні зв'язки.

Повертаючись до витоків появи Європейського союзу, можна побачити, що три головні материкові країни Європи: Німеччина, Італія та Франція були зруйновані. Німеччина була поділена на окуповані зони, Італія була наполовину зруйнована під час вторгнення союзників, а Франція майже всю війну була під окупацією. Головними проблемами всієї Європи стало житло, знищене під час бомбардувань, їжа та транспорт. Підйом та відновлення економіки став головним та насущним питанням Європи [1, с. 41–42].

Після Другої Світової війни всі країни та правителі Європи були націлені на довгострокові гарантії миру, а це могло бути

можливим лише за умови тісного зв'язку європейських країн та залежності один від одного. Наступ холодної війни закликав згуртувати всю західну Європу від ідеологічного противника в особі Радянського Союзу та його союзників. Лише у перші роки після війни було утворено близько десяти нових країн унаслідок деколонізації.

Євросоюз останнім часом лише набирає обертів на політичній та економічній арені та планує розширюватися далі. Економіка ЄС займає п'яту частину світової економіки, а їхня валюта – євро, є однією з найстабільніших і найпопулярніших у світі, але не дивлячись на все це далеко не всі країни входять до складу Євросоюзу.

Існує низка країн, які можуть вступити до Євросоюзу, але не хочуть. До них відносяться Швейцарія, Норвегія та Ісландія. Країни могли б вступити до Спільки, але мешканці цих країн не хочуть. Незважаючи на те, що ці три країни не перебувають у складі ЄС, вони мають тісні зв'язки із Союзом [2, с. 100]. Між ними підписано незліченні договори про співробітництво та торгівлю. Наприклад, Норвегія входить до Європейської економічної зони, а Швейцарія у 2008 році стала частиною Шенгенської угоди – тобто кордони між Швейцарією та Євросоюзом відкриті.

У Норвегії референдум про вступ до ЄС проводився двічі у 1972 та 1994 роках, на останньому проти вступу до Євросоюзу проголосувало 52% осіб [4, с. 15]. У Швейцарії цей показник становив 50,3%, що також було приводом відмови від об'єднання, але також подібна угода порушила б принцип багатівікового швейцарського нейтралітету. Більше того, Швейцарія має свої специфічні інститути, які не зможуть існувати, якщо країна увійде до Союзу. Наприклад, повноцінна банківська таємниця у Швейцарії досі діє, чого не може бути на території Союзу.

Виділяючи перспективи Швейцарії з огляду на її відсутність у ЄС, варто зауважити, що вона є унікальною країною зі своєю неповторною політичною системою. Зовнішня політика Швейцарії показує, що країна може зберігати свій нейтралітет з часом закінчення Наполеонівських битв, тобто понад 200 років. З того часу Швейцарія не вступає до жодних політичних чи військових союзів, проте останнім часом можна помітити, що Швейцарія частково інтегрується до Європейського Союзу. На сьогоднішній день вона виконує дипломатичні функції та виступає посередником між ворогуючими країнами.

При цьому Швейцарія хотіла б отримувати вигоду від операцій з Європою, для чого вона уклала з Євросоюзом низку угод, що регулюють співпрацю Берна та Брюсселя у всіх найважливіших галузях. Сюди входить доступ на ринок транспорту, участь у наукових проєктах та безвізові подорожі. У 1999 році запровадив перший пакет угод, що включає договір про свободу

переміщення. Це означало, що швейцарці, як і європейці, могли вільно вибирати собі країну для проживання та роботи. Через 15 років швейцарці вирішили змінити це та внести обмеження. Брюссель був дуже незадоволений і ввів санкції проти Берна «заморозивши» його участь у наукових програмах «Обрій: 2020» та «Erasmus+».

Продовжуючи виявляти проблеми між ЄС і Швейцарією, потрібно врахувати переговори, що відбулися між ними, де вирішувалося питання про рамкову економічну угоду. Євросоюз стверджує, що Швейцарія втратила величезні можливості. Угода була покликана поглибити існуючі двосторонні домовленості, тим самим інтеграцію Швейцарії у єдиний ринок ЄС, найбільшого торгового партнера торговельної республіки. Можна зробити висновок, що за відсутності рамкової угоди ЄС загрожує Швейцарії втратою низки пільг щодо торгівлі з Єврозоною і націлює на втрату можливостей для швейцарських операторів у Європейському Союзі [3, с. 1].

У свою чергу Швейцарія пояснює це небажанням дотримуватися соціальної міграційної політики Євросоюзу [5, с. 27]. Міністр закордонних справ Швейцарії прокоментував, що якби вони підписали двосторонню угоду, яка дозволила б громадянам ЄС вільно пересуватися Швейцарією і користуватися місцевим соціальним забезпеченням – це означало б зміну парадигми в еміграційній та міграційній політиці країни.

У Швейцарії проживає близько 2 мільйонів громадян Євросоюзу, ще сотні тисяч працюють там і щодня приїжджають із прикордонних районів інших країн. Швейцарська влада вважає, що «принцип вільного переміщення» має застосовуватися лише до працюючих людей, а не до одержувачів соціальних виплат.

Тому підсумовуючи вище наведене, можна дійти висновку, що Швейцарія й надалі залишатиметься частиною Європи, не будучи членом Євросоюзу, але чим це закінчиться передбачити поки що неможливо.

Список використаних джерел

1. Введение в право Европейского Союза : учебник. 3-е издание, перераб. и доп. ; кафедра права ЕС МГЮА им. О. Е. Кутафина. С. 41–42.
2. Вступ до права ЄС / Ченшова Н. В. Львів : Новий Світ-2000, 2019. 100 с.
3. Schreckinger, Ben. Switzerland withdraws application to join the EU – POLITICO. Politico.eu, с. 1.
4. Switzerland referendum on the Agreement on the European Economic Area (EEA). European Election Database. с. 15.
5. Transport Center in Legionowo – Switzerland's Contribution to the Enlarged EU – Swiss Federal Department of Foreign Affairs, retrieved 12 July 2016, с. 27.

Науковий керівник: к.ю.н., доцент кафедри Харитонов Р. Ф.